

Kapitel 1

Reglerna

Vetskapen att man gjort något förbjudet föregår all religiös erfarenhet – Johns första religiösa undervisning – Menade lärarna verkligen vad de sade?

JAG DRÖMDE EN GÅNG om en gosse som föddes i landet Puritanien och som fick heta John. Och jag drömde att när John hade lärt sig att gå, sprang han en vacker morgon ut från sina föräldrars trädgård, ut på vägen. På andra sidan vägen låg en skog, djup men inte snårig, full av gullvivor och mjuk, grön mossa. När John fick syn på den tyckte han att det var det vackraste han någonsin sett. Han sprang över vägen in i skogen och skulle just till att kasta sig ner på alla fyra och rycka upp hela nävar med gullvivor, då hans mor kom utspringande genom trädgårdsgrinden. Hon sprang också över vägen, fick tag på John och gav honom en rejäl hurril och sade åt honom att han aldrig, aldrig fick ge sig ut i skogen ensam. John grät, men han frågade ingenting, för han var inte gammal nog att ställa några frågor.

Så gick ett år. Och en annan vacker morgon hade John en li-

ten slangbella med sig ut i trädgården. Då såg han en fågel som satt på en gren, och John tog fram slangbellan för att skjuta på fågeln, när kokerskan kom utrusande i trädgården, fick tag på John och gav honom en rejäl hurril och sade åt honom att han aldrig, aldrig fick ha ihjäl någon av fåglarna i trädgården.

– Varför då? sade John.

– För då blir Förvaltarn så hemskt arg, sade kokerskan.

– Vem är Förvaltarn? sade John.

– Det är han som bestämmer vad som gäller här i trakten, sade kokerskan.

– Varför då? sade John.

– För Patron har sagt att han skall göra det.

– Vem är Patron? sade John.

– Det är han som äger all marken här, sade kokerskan.

– Varför då? sade John.

När han frågade det gick kokerskan och pratade med hans mor. Och modern satte sig ner och talade med John om Patron hela eftermiddagen, men John begrep ingenting av det, för han var inte gammal nog att begripa det.

Så gick ett år. Och en mörk, kall, regnig morgon fick John lov att ta på sig nya kläder. Det var de fulaste kläder han någonsin haft, fast det brydde sig John inte ett dugg om. Men de satt åt under hakan också, och stramade under armarna, och det brydde han sig en hel del om – dessutom kliade de överallt. Far och mor tog med honom ut, och på vägen höll de honom i var sin hand (det var obekvämt, det med, och alldeles onödigt) och berättade att de skulle gå och hälsa på Förvaltaren.

Förvaltaren bodde i ett stort, mörkt hus vid sidan av vägen. Först gick far och mor in och talade med honom, medan John

fick sitta kvar i hallen på en stol som var så hög att han inte nådde ner till golvet med fötterna. Det fanns andra stolar i hallen som han hade kunnat sitta bekvämt på, men far hade sagt åt honom att Förvaltaren skulle bli hemskt arg om han inte satt alldeles still och var mycket snäll; och John började bli rädd, så han satt still på den höga stolen med fötterna dinglande och kläder som kliade överallt och ögonen vitt uppspärrade.

Långt om länge kom föräldrarna tillbaka igen och såg så allvarliga ut som om de just kommit från doktorn. De sade åt John att gå in och hälsa på Förvaltaren, han också. Men när John kom in i rummet satt där en gammal man med ett runt, rödblommigt ansikte, mycket vänlig och skämtsam, så John var inte alls rädd längre. De talade länge och väl om fiskbeten och cyklar, men just när det var som trevligast reste sig Förvaltaren och harklade sig. Sedan tog han ner en ansiktsmask från väggen, med ett långt vitt skägg på, och satte den plötsligt för ansiktet så att han såg hemsk ut. Och han sade:

– Nu skall jag berätta för dig om Patron. Patron äger all marken, och det är *så snällt, så snällt* av honom att låta oss bo här över huvud taget – så snällt, så snällt.

Han fortsatte upprepa ”så snällt, så snällt” med en underligt sjungande röst, så länge att John inte hade kunnat hålla sig för skratt om det inte varit för att han började bli rädd igen. Därefter tog Förvaltaren ner ett stort pappkort som hängde på en spik. Hela kortet var fullt av text tryckt med mycket fin stil. Och han sade:

– Det här är en lista över allt som Patron säger att man inte får göra. Det är säkrast att du tar dig en titt på den.

Alltså tog John kortet. Men det verkade som om hälften av

reglerna förbjöd saker han aldrig hört talas om, och den andra hälften förbjöd saker han gjorde varenda dag och inte kunde begripa hur han skulle kunna låta bli. Dessutom var reglerna så oerhört många att han inte trodde han någonsin skulle kunna minnas dem allihop.

– Jag hoppas att du inte redan har brutit mot några av reglerna? sade Förvaltaren.

Johns hjärta började bulta, hans ögon blev större och större, och han var nästan utom sig när Förvaltaren tog av sig masken och tittade på honom med sitt riktiga ansikte och sade:

– Dra en liten vit lögn, du, en liten nödlögn. Enklast för alla inblandade.

Och så satte han kvickt som ögat på sig masken igen. John svalde och skyndade sig att säga:

– Nej då, herrn.

– Det var bra det, hördes Förvaltaren genom masken. För vet du vad Patron skulle göra om du bröt mot någon av dem och han fick reda på det?

– Nej, herrn, sade John och tyckte att Förvaltarens ögon glittrade fasansfullt där inne i masken.

– Han skulle ta och stänga in dig för alltid i en svart håla full av ormar och skorpioner stora som humrar – i all evighet. Och dessutom är han en så snäll och rar man, så snäll, så snäll, att du säkert inte vill göra honom ledsen.

– Nej, herrn, sade John. Men, herrn ...

– Ja, sade Förvaltaren.

– Jo, herrn, i fall att jag skulle bryta mot någon, en liten en, av misstag, om herrn förstår. Finns det inte något sätt att slip-pa ormarna och humrarna?

– Nå, nå ... sade Förvaltaren. Och sedan satte han sig och talade en god stund, fast John begrep inte en stavelse. Hur som helst slutade det hela med att han påpekade hur utomordentligt snäll och rar Patron var mot sina undersåtar och att han alldeles säkert skulle tortera ihjäl dem nästan allihop bara han fick den minsta förevändning.

– Och det har han all rätt till, sade Förvaltaren. För när allt kommer omkring så *är* det hans mark, och det är så snällt av honom att låta oss bo här över huvud taget – folk som vi, du vet.

Sedan tog Förvaltaren av sig masken och hade en trevlig, vettig pratstund med John, bjöd på sockerkaka och följde honom ut till far och mor. Men just som de skulle gå böjde han sig ner och viskade i Johns öra:

– Jag skulle inte ta det så blodigt, om jag var du.

Samtidigt stack han kortet med reglerna i handen på John och sade att han fick behålla det för eget bruk.